

Enkla siffror visar sociala problem som skrämmer

Att miljökatastrofer har en social dimension vad gäller både orsaker och effekter illustreras på ett skrämmande sätt i en artikel som analyserar förekomsten av mord i New Orleans under perioden 2004–2005.

Redan före översvämningen i augusti 2004 efter Katrina-stormen var mordincidensen (murder rate) 57,1 per 100 000 personår. Detta ska jämföras med en genomsnittlig mordincidens i storstäder av motsvarande storlek i USA på 13,2 per 100 000. I Sverige är motsvarande siffra runt 1,2 per 100 000. I augusti 2005 lämnade i stort sett samtliga New Orleans-invanare staden, och en återflyttning skedde gradvis under slutet av 2005 och hela 2006. Eftersom antalet invånare inte var helt känt och varierade under perioden var det svårt att beräkna mordincidensen.

Författaren har använt sig av datakällor från myndigheter och försäkringsbolag för att beräkna riskpopulationen under perioden och kommit fram till att de 162 mord som inträffade under 2006 motsvarar en incidens på 96,6 per 100 000 personår, vilket är en ökning med 69 procent jämfört med 2004 och med 48 procent jämfört med 2005.

Jämfört med Sverige således en nästan hundrafaldigt högre mordförekomst. Styrkan med studien är knappast

Incidensen av mord i New Orleans ökade kraftigt från redan tidigare höga siffror efter stormen Katrina. Foto: IBL

att ha räknat fram incidensdata över mord, även om det har krävt en kreativ datainsamling och skattningar av befolkningsrörelser, utan att den överhuvudtaget har gjorts och publicerats.

Artikeln är kortfattad och påfallande fri från kommentarer och reflektioner. Ibland säger enkla siffror mer än tusen ord.

Peter Allebeck

professor, institutionen för folkhälsovetenskap, Karolinska institutet, Stockholm

Van Landingham MJ. Murder rates in New Orleans, La, 2004–2006. *Am J Public Health.* 2007;97:1614–6.

Sanitetssatsning ledde till färre fall av barndiarré

En omfattande satsning på sanitet i staden Salvador i Brasilien resulterade i färre fall av barndiarré. Det visar en studie gjord av forskare från Brasilien och Storbritannien som presenteras i tidskriften *Lancet*. Sanitetssatsningen påbörjades i Salvador 1997 och syftade till att öka andelen bostäder med ordentliga avlopp, en andel som till följd av satsningen ökade från 20 procent till 86 procent år 2004.

De epidemiologiska konsekvenserna av sanitetssatsningen avseende förekomst av barndiarré har följts genom en grupp på närmare 1 000 slumpvis utvalda barn i åldrarna 0 till 3 år. En grupp barn följdes under drygt sex månader under 1997, och en ny grupp följdes under 2003 och 2004. Barnen bodde i samtliga områden i Salvador. Antalet fall av diarré rapporterades genom frågeformulär och regelbundna besök i hemmet.

Det visade sig att incidensen av barndiarré minskade med 21 procent: från 9,2 dagar per barn och år i genomsnitt år 1997 till 7,3 dagar år 2003–2004. Författarna konstaterar att sanitetssatningar, som utbyggnad av ett ordentligt avloppssystem, kan vara ett effektivt sätt att minska antalet fall av barndiarré.

Anders Hansen

läkare, frilansjournalist
anders.hansen@sciencecap.se

Lancet. 2007;370:1622–8.

Ökad infarktrisk hos patienter med djup ventrombos

THE LANCET Individer som drabbas av venös tromboembolism såsom djup ventrombos eller lungemboli löper ökad risk att drabbas av stroke och hjärtinfarkt. Det visar en omfattande dansk studie presenterad i tidskriften *Lancet*.

Studien inkluderar data från danska nationella register och omfattar drygt 200 000 danskar som följts under en 20 år lång period. Av dessa hade drygt 25 000 drabbats av djup ventrombos vid studiens början och närmare 17 000 av lungemboli, medan drygt 160 000 utgjorde friska kontroller. Ingen av studiedeltagarna hade en känd kardiovaskulär sjukdom före episoden av djup ventrombos/lungemboli. Resultaten visar att in-

divider som drabbats av djup ventrombos löpte 1,6 gånger högre risk än kontrollerarna att drabbas av hjärtinfarkt under året efter insjuknandet i djup ventrombos, vilket motsvarar en riskökning med 60 procent.

För stroke var risken ökad med 2,19 gånger, alltså mer än fördubblad. Patienterna som drabbats av lungemboli löpte än högre risk; riskökningen för infarkt uppgick till 2,6 och för stroke till 2,93 året efter att individen drabbats av lungembolin jämfört med friska kontroller. Sett över en tjuugoårsperiod efter insjuknandet i djup ventrombos/lungemboli var risken att drabbas av stroke och hjärtinfarkt också ökad men inte lika markant som vid ettårsuppföljningen. Resultaten står sig även efter att förfat-

tarna rensat för riskfaktorer för djup ventrombos/lungemboli.

Författarna konstaterar att den omfattande studien indikerar en länk mellan venös och arteriell sjukdom. De skriver vidare att de är något förvånade över kopplingen givet att patogenesen för venös sjukdom som djup ventrombos/lungemboli skiljer sig från patogenesen på artärsidan. Forskarna efterfrågar fler studier inom ämnet, inte minst för att fastställa vilka implikationer rönen har när det gäller behandling.

Anders Hansen

läkare, frilansjournalist

Lancet 2007;370:1773–9.

